



Čas přípravy
30 minut



Čas realizace
90 minut



Prostor
les



Roční období
jaro–podzim



Počet účastníků
10 a více



Věková kategorie
4–5. třída/10–11 let

HRY V NETRADIČNÍM PROSTŘEDÍ – NOČNÍ HRY

Obecný cíl:

Rozvoj těchto kompetencí: ke komunikaci, sociální a personální.

Konkrétní cíl:

Vyzkouší si hry v netradičním prostředí. Učí se pohyb v noční přírodě. Odbourává strach ze tmy.

Motivace:

Je krásný večer, hvězdy svítí. Zaposlouchejme se v tichosti. Co to v dále slyšíme za zvláštní zvuky? Co to může být? Přijde někdo na to, že jsou to bubny? Říkáme jim tamtamy. Tamtam je buben afrických domorodců, který se používal při kultovních obřadech a k dorozumívání na dálku. My známe buben jako hudební nástroj.

Vyrazíme za zvuky afrických tamtamů, abychom je všichni vypátrali.

Potřeby:

Bílé papíry (50 ks, formát A5), barevné lístečky v šesti barvách, různé nástroje, kterými budeme vydávat zvuk (lžička a ešus, tamburína atd.), 15 sklenic (zavařovací), 15 čajových svíček, 15 papírků s čísly.

K tomuto metodickému listu není k dispozici žádný pracovní list.

Provedení:

Nejlepší příležitost k nočním hrám se naskytá na táboře – můžeme je však zařadit i do programu dvoudenního výletu nebo při večerní vycházce.

Noční stopa

Noční hra, při které si děti vyzkoušejí pohyb v nočním lese. V přehledném a průchodném lese vyznačíme cestu, po které budou děti procházet. Vezmeme 50 bílých listů papíru a vyrazíme za tmy do lesa. Pochodujeme stále kupředu a na každém pátém kroku položíme jeden lístek. Stopa bude tedy dlouhá necelých dvě stě padesát kroků. Neodbočujeme vlevo ani vpravo. Směr měníme jen velkým obloukem. Trasu ukončíme u nějakého význačného bodu v terénu. Tam položíme čtyři bílé lístky vedle sebe na znamení, že stopa končí.

Děti vysíláme jednotlivě (bez světla) na trasu, asi v 1–2 minutových intervalech. Hra není na čas, cílem je pouze projít samostatně celou trasu lesem. Po trase jsou ukryti vedoucí, kteří děti kontrolují, aby neodbočily z cesty a neztratily se. Na konci bílé stopy čeká také vedoucí, který shromažďuje děti. Poté je odvádí zpět na start (do tábora).

Tamtamy

Hra, při které děti v nočním lese hledají jednotlivé tamtamy (vedoucí), podle zvuku, který vydávají.

Připravíme si barevné lístečky velikosti cca 5 × 3 cm v různých barvách (tolik barev, kolik bude tamtamů). Počet lístečků každé barvy se řídí počtem dětí. Lístečky každé barvy očíslováme a seřadíme do hromádky s nejnižším číslem nahoře. Každý vedoucí bude jeden tamtam a zvolí si nástroj, kterým bude vydávat zvuk (např. lžička a ešus, lžička a plastová miska, tamburína). Každý tamtam má jednu hromádku barevných lístečků. V přehledném lese, který děti dobře znají, stanovíme hranice herního území o velikosti cca 80 × 50 m. V tomto herním území se ukryjí jednotlivé tamtamy (vedoucí). Všechny děti dohromady vypustíme v noci do herního území a tam hledají tamtamy podle jejich zvuku. Mohou se pohybovat samostatně nebo ve dvojicích. Musí se ale pohybovat velmi tiše a pozorně naslouchat, protože tamtamy „duní“ pouze ve ztichlém lese. Jakmile se jim podaří tamtam najít, dostanou od něj barevný lísteček s číslem, který si uschovají. Cílem hry je najít všechny tamtamy co nejdříve. Hru ukončíme po určité době smluveným signálem. Nakonec sečteme každému dítěti čísla na jednotlivých lístečcích. Vyhrává hráč s nejmenším součtem.

Obměna: Vypouštět děti na trasu po malých skupinách cca 3–5, aby se lépe soustředily na poslech zvuků. V tomto případě získává skupina u každého tamtamu jeden lístek.

Světýlka

Pro hru si připravíme sklenice (zavařovací), na které nalepíme lístečky s čísly a matematickými znaménky (např. první sklenice 10, druhá +6, třetí -4, čtvrtá :2 atd.). Do sklenic dáme zapálené čajové svíčky. Sklenice rozmístíme na lesní cestu, každý 5. metr jedna sklenice. Vytvoříme tak trasu početního příkladu. Děti po setmění vysíláme na cestu v asi dvouminutových intervalech. Jejich úkolem je jít po světýlkách a dobře počítat. Na konci trasy čeká vedoucí, kterému nahlásí výsledek svého počítání. Hra není na čas, vyhrávají všichni hráči, kteří dospěli ke správnému výsledku.

Tato aktivita přibližuje Ideál Pionýra: Pravda, Poznání, Přátelství, Překonání, Příroda.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Děti s diagnózou autismus je nutné do večerního lesa doprovázet. Nedokážou se v noci orientovat a porozumění úkolů jim dělá také problémy. Je nutné dodržovat a respektovat obecná doporučení v úvodní části metodiky.

Pozor na:

Noční hry organizujeme pouze v bezpečném prostoru, který děti dobře znají nebo je jinak zabezpečen (např. ohraničen cestami).

- Musíme si uvědomit rizika nočního pohybu, dodržovat zvýšenou opatrnost.
- Pozor na nebezpečí poranění ve tmě (chůze v terénu – nebezpečí podvrtnutí nohy, zlomenin atd., větve stromů ohrožují oči – držet ruku před obličejem).
- Upozornit děti na nebezpečí zabloudění (říci dětem, co v takovém případě dělat, např. zůstat na místě a pískat na píšťalku atd.)
- Děti nikdy nestrašíme!! Hry zaměřujeme na akceptování tmy, případně samoty jako něčeho samozřejmého, čeho se není třeba bát, ale je nutno dodržovat zvýšenou opatrnost.
- U nočních tras zajistíme četné kontroly vedoucích.
- Nevhodné jsou noční hry „na čas“.
- U nočních her klademe důraz na dodržování dostatečného odpočinku u dětí. Měly by být zařazovány spíše hned po večerce, aby děti nebyly rozespalé (čímž se zvyšuje riziko úrazu), ráno by měl být odpovídajícím způsobem posunut budíček.

Děti zabezpečíme píšťalkami a určíme nouzový signál.

Moje poznámky: